

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de done ori pre septembra: Duminica si Joiua. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditia foie pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre expeditia. Pretul prenumeratiunei pentru Sabiu este pre ann 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de ann 3 fl. 50. Pen-

N° 20 ANULU XXI.

Sabiu, in 11/23 Martiu 1873.

tru celelalte parti ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pre ann 8 fl. iera pre o jumetate de ann 4 fl. v. a. Pentru princip. si terti strene pre ann 12 1/2 fl. ann 6 fl. Inseratul se platesc pentru intai a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Pasi facuti de romani din fundul regiunii au avut pana acum bune efecte. „Albin“ din Pest a lata cu bucuria acto despre activitatea acesta in secolul natiunii. Asa si „Federatiunea“, ba chiar si „Gazeta Transilvaniei“ aproba pasiul si mai are numai unele indoile, ni se pare, incat privesc amarul consecintie.

Mai departe vedem ca „Pesti Naplo“ publica punctele statorite de conferinta si le si comentaza cu urmatorele:

„Romani din fundul regescu au tienutu adunarea in privintia organisarei viitora a fundului regescu in 13 si 14 I. c. Adunarea a fostu convocata de Dr. Borca, susletul activistilor, la careau luat parte tote colorile de partida (Asia d. e. si Macelariu). E de a se aminti ca singuramente cercuri unguresci au tramsu gratulari telegrafice romanilor adunati si ca romani au expresu sperantia ca programul loru lu voru subscrise si unguri.“

Un alt diurnalungurescu „Kelet“ a inceputu uno cielo de articuli asupra punctelor publicate (eari dupa o stilisare noua suntu patru si nu trei cum anunciaseram noi; punctul primu se deosebesce in doare). Asteptam sa vedem parerea pana in urma, candu apoi vomu face-o cunoscuta si publicului nostru.

Mai favorabilu se exprima „Magy. Polg.“ care incuiintieaza punctele statorite de comitetu intru tote.

No trebuie retacutu si ca „Herm. Ztg.“ si dupa acesta „P. Ll.“ inca au publicatu punctele amintite celu putinu fara contraobservari.

Numai „Wochenblatt“ din Sabiu scuipa foci si asupra ministrului, care dice „W.“ se vede ca totu n'a fostu in stare sa faca unu proiectu destulu de reu pentru organisarea Saxoniei, pentru ca romani au mai avut inca ce sa strice din trensulu ca sa fie de totu reu.

Este tristu candu o foya ca ea citata, carea sta sub o influentia de barbati asi si de eruditi se exprime cu atat a desprestiu catre totu ce nu sustine nedrept a supremacia privilegiata sasasca. Si inca suntemu numai la proiecte! Dara deca aru veni si fapt'a, si aru ave „W.“ puterea? Pote ca atunci ne aru scote si pre noi si pre ministri unguresci din tierra.

Schimbările in ministeriul ung. se oprisera acum mai pre urma la retragerea ministrului de interne V. Totu si la inlocuirea lui prin contele Szapery. Aceasta si-a inceputu functiunea, ca atare, emitiendu o circulara catre tote jurisdictionile tierii. Ministeriul ince, spuna unele foi din strainatate, inca totu nu e perfectu destulu, caci dupa aceleia in currendu are sa fie revedintu de nou.

Eata ce dice in privintia acesta „National Zeitung“ din Berlinu:

„Ministeriul Slavy are preferintia satia co cele-lalte ministerie, ca nu afecteza, ci si spune intentionile sele pre satia. Usulu de pana aci de a pune pre tote lucrurile lacatulu secretului a incetatu, de candu i s'a datu si opusetiunei voia a influentiilor asupra proiectelor de legi si de candu tote cestinile se desbatu de tote partile. Asa vorbescu astazi deputatii „opusetiunii“, cari dupa pusetiunea loro suntu in stare sa arunce o privire si dupa culisse, ca Slavy, cam obosito de conducerea ministeriului, canta o persona corespondentia pentru postulu de ministru presedinte, ca densulu apoi sa se pota retrage la odihna de multa dorita. Slavy aru fi si pus ochii pre ministeriul de comerciu contele Zichy, ceea ce deca s'a deveri, aru face o impressione pre placuta asupra tuturor cercurilor politice, pentru ca ministeriul de comerciu trece atatu la deakisti catu si la cei din steng'a de unu omu liberalu si ca guvernatoru in Fiume a datu si probe despre talentul seu diplomatic. O astu-seliu de intenitie din partea lui Slavy aru intari numai parerea nostra cea buna despre densulu, ca elu adeca este unu

barbatu liberalu, privit din ori ce punctu de vedere, carele pre langa sacrificarea alegariilor sele personali a luat asupra-si missiunea cea grea de a impacata ambre partidele mari, si de a se retrage numai dupa ce va fi aflatu pre barbatulu corespondentului carele sa fie in stare a determina opera fusiunei. Conte Zichy ca presedinte alu ministeriului nu va da de greutati, in ce privesc posibilitatea, la intregirea ministeriului seu cu barbati de ai stengei. Ministeriul de interne Szapary, carele a fostu mai nainte secretariu de statu in ministeriul de comerciu, aru pota luat portofoliu lui Zichy. Kerkapoly depa nesuccederea in negocierile din cestiuene bancei s'a facutu impossibile si asia trebue sa se retraga. Asia s'a pota ocupat posturile ministeriului de interne si de finantie de catre Colomanu Tisza si Ghyczy. Pre langa tote demintirile oficioase versiunea acesta despre prefacerea ministeriului, in modulu arelatu, este forte respandita, mai cu sema in cercuri opusetiuniali si contribuie multu la delaturarea diferentielor si alinarea passionilor de partida.“

Afacerea unei schimbari ministeriale in form'a acesta nu aru si in sine asia supradictorie, pentru ca asia ce-va se intempla in tote staturile. Curiosul inse lu aflatu intraceea si lu asta si „Pester Ll.“, ca o scire de o insemanata asia mare so vina dela Berlinu.

Mai mistica ni se pare o alta intemplare, carea se petrecu in dilele acestei in foile din Prussia si Austro-Ungaria.

In „Koln. Ztg.“ atinge Enricu Sybeli missiunea lui Persigny la Berlinu, inainte de invarea de statu din Francia. Persigny caută atunci alianta Prusiei. Curtea din Berlinu inse, dice Sybel, a respinsu decisivu ori-ce alianta cu Francia. Totu acelasi norocu lu avu si cu incercarile facute la ambasadorele austriaci de pre atunci la curtea din Berlinu, dlu de Prokesch.

Acum inse vine altu istoricu, in organulu lui Bismark „Norddeutsche Allg. Ztg.“, si descopere ca dlu de Prokesch, atunci candu a venit Persigny la Berlinu in missiunea mai susu atinsa, indata ce a aflatu despre acesta, s'a imbiat cu alianta austriaca inse Persigny, i-a datu corfa. Apoi mai adunge ca dupa restaurarea imperiului in Francia, Austria aru si projectat alianta celor trei imperiati Austriei, Russiei si Franciei, contr'a statulor revolutiunarie, contr'a Angliei eretice si contr'a Prusiei revolutiunarie pana in temelii; dura cabinetul din Viena si atunci aru si capetatu dela Napoleonu corse.

„Pester Ll.“ se mira acum, si nu fara coventu, nu atatu de descoperirile acestei istorice ca atare, a caror adeveru seu neadeveru nu este in stare a-lu erui, dura de impregnare, ca tocm'a oficiul lui Bismarck vine la descoperiri de aceste, acum, candu referintele intre Prussia-Germania si intre Austro-Ungaria suntu bune. Scopul care se vede din aceste, este de a insatisia pre Prussia, ea are o politica mai nationala germana si de a face suspecta pre Austrii inaintea nemilor.

Dupa acesta espune Ll. pre largu-purtarea Prusiei din anul 1859 satia cu Austria, carea culminedia intraceea, ca pre candu in Berlinu se tracta despre ajutoriul Prusiei in resbelulu ce avea sa urmedie in Italia, pre la spatele archiducelui austriacu, care se afla atunci in Berlinu, s'a datu Franciei asigurari cele mai positive despre neutralitatea Prusiei.

Intre Francia si Germania exista astazi o intelegerere cordiale. Intelegererea acesta are unu fructu salutar, tratatul pentru definitiva evacuare a teritoriului francoesc de trupele prusso-germane. Tratatul s'a subsemnatu in 15 Martiu

n. in Berlinu. Din o nota in carea se publica mentionatul tratat se vede ca pana la 1 Mai a. c. a patra miliarda va fi refusa si a cincea inca se va esolvi in patru rate in (5 Iunie, 5 Iulie, 5 August si 5 Septembrie) pana la 5 Septembrie a. c. Evacuarea va urma in modulu urmatoru: In 1 Iulie se evacueaza despartimentul Vogesilor, Ardenilor, Masei si Mosellei, precum si Belfortul si tienutul lui. Evacuarea se face in terminu de patru septamani. Ca garantie pentru esolvirea celor patru rate ramane in manile germanilor inca Verdunul si tienutul lui pana la 5 Septembrie.

Diurnalul „la France“ are sciri forte imagintore despre asabilitatea imperatului german manifestata cu ocaziunea unei serate la ambasadorul frances din Berlinu satia cu representantele Francei. Imperatul, se dice acolo mai departe, au statuit ca tratatul amintit mai susu sa se subscrive in aceeasi zi (in carea a fostu serata).

La epistol'a deschisa a lui L. Vajda terminata in orulu trecutu ni-a sositu dupa incheierea orului aceluia inca urmatore intregire carea aru si a se incide inainte de pasajul din urma:

„Profund'a mea convingere despre tote aceste, nici decat ince nescari motive vane, me indemna deci a me adresu catre prea stimati d-vostre cu aceea rugare fratiesta, cumca (lasandu afara de privire ca consultarea d-vostre este proiectata chiaru din partea neinsemnatei mele personu, si ca inca inainte de ce s'a fostu publicat in triga mea epistola, unii dintre d-vostre vati esprimitu deja incauva in contra acelui proiectu) sa nu igorati cele ce amu scrisu in asta privintia, ci din respectul nu numai a argumentelor cari in pripa amu potutu produce, dura mai vertosu a momentuositatei scopului de sub intrebarea, sa binevoiti a ve decide pro seu contra recomandatei intruniri, numai dupa o noua seriosa cogitare nepreocupata, si de ore-ce si-a care dintre pr. o. dvostre a potutu avea destule ocazuni de a cunoscace a durerosu semtiementu amaru candu celu ce a-ti scrisu a fostu inteleisu sinistru, si s'a criticatu pre basa unoru sentintie falsu interpretate, intortocate — me rogo ca deca ve-ti bine-voi a luat notitia in foile respective despre cestiunat'a mea epistola deschisa, sa ave-ti bunata a face acesta numai dupa ce a-ti celiti totu conteniul acelui a receruta atentiu.

Cele trei mari batalii din tempulu nostru.

Jurnalul „Militär-Wochenblatt“ din Berlinu publica in partea sea neoficiala alu ultimului seu numeru unu studiu comparativ celor trei batalii mai mari din tempurile nostre.

Eata resumatul:

„In Germania si in Austria, sa continue a se asemana doa de 3 Iulie 1866 cu numele de Königgrätz, ce i revine de dreptu; Sadowa, unu satu premlastinosa Bistritia, nefindu de catu marturu la atacul de frontu si partialu ale trupelor principelui Fredericu Carolu, unu atacu, care, incepandu la 8 ore de diminetia dura pana pre la trei ore dupa amestri, candu armata prussiana, completandu-se, inainte.

„Germania si Francia insa adese-ori nu se potu intelege asupra numelui, ce este a se da unei batalii; Wörth a remas in Francia Reichsoffen sau Tröschwiler; Spickeren, Forbach; Waterloo etc. etc.

„Dera sa nu ne departam de la sujetul nostru. Ca analogii intre tote trei batalii, de care vorbim, vedem mai intai ca armata inimicu a Germaniei sua a Prusiei de trei ori s'a sprinutu pre o forteretie. „Armat'a austriaca forma la Königsgrätz mai o jumetate de cicla in giurul fortului, situat pe

Elba. Bazaine asediá trupele sele in lini'a drépta dinaintea Metiu lui. Sub zidurile Sedanului, francesii se postara, pre cătu bine și reu într'un cercu.

„Fia-care din aceste trei fortăriile avea cursul ei important de apa. Benedek avea la spațele sele pre Elba; Bazaine Mosella; Sedan este situat pre Meus'a.

„Atât Sadov'a cătu și Sedanul, fiindu nisice cetăți mici, au fostu funeste armateloru, la retragerea loru; Bazaine din contra a gasit in Metiu unu refugiu de mai multe luni.

„Încătu privesce riurile, Elba este departe să fi adus vre-unu folosu lui Benedek; retragerea sea a devenit pre malurile ei o ruina completă. La Sedan, Meus'a a folositu mai multu pre germani decătu pre francesi; ea a favorisat într'un modo singularu acțiunea circulară a corporilor prusiane alu 5 și 11. La Gravelotte, Mosel'a n'a avut o influență directă.

„Aceste trei batalii, cunoscute sub denumirea de „Kaiser Vilhelms-Schlachten“ au fostu ofensive din partea bătătoriului. De trei ori inimicul luatea poziție de înălțări în parte fortificate și întăriri cu metereze, și în fia-care data Moltke a capturat-o incunjură.

„La Sadov'a, dîu'a a fostu decisă prin marșul armatei a două și acelei de pre Elba în contră flancurilor austriace; victoria fu obtinută la săptă săr'a, pre căndu la Sedan dejă diminuită; la Gravelotte, afacerea dela St. Privat decisă totulu.

„Tată trei bataliale au avut și luptele loru numerose prin sate și paduri; Maslavoed, Rosberitz, Saint-Privat și Bazeilles au devenit celebrui. Dupa terminarea a nici unei din batalii s'a facut urmariri. Armat'a lui Benedek s'a aruncat în cetate, unde s'a opriu la Elba; la Gravelotte, retragerea s'a operat în forturile dela Metiu; la Sedan acțiunea s'a terminat cu capitulatiunea.

„Imperatulu Vilhelm a avut de trei ori de a face cu generali experimentalii și de renume, care au comandat dejă corpori de armata. Bazaine conduse expedițiunea din Mexico și unu corpu de armata în tempul resbelului din Italia; Mac-Mahon decisă în anul 1859 din'a de 4 iunie; Benedek se destins la Solferino, cându respinsă atacul dela San-Martino.

„S'a observat ca în anul 1866 precum și în 1870, imperatulu, cu tota versta sea înaintată se are-

ta în totu-dea-una pre câmpulu de bătălie, și adeseori mai invreme de cătu adversarii sei. La Sadova era dejă asediata la optu ore pre înălțările de la Dub, pre căndu Benedek nu veni de cătu dapa o óra. Guiliomu remasă în ceea di calare pâna séra La Gravelotte fu ucis unu ofițier din suita sea; la Sedanu, se opri pre înălțimile de la Frenois.

„Gravelotte era o luptă de infanterie și artillerie; la Sadova cavaleria prusiana a jucat unu rolu însemnatu; pre căndu la Sedanu cavaleria francesă era, care ataca în masa.

In anul 1866 artilleria prusiana era departe a se portă asiă bine, precum s'a vedutu în resbe-lulu cu Francia. La Sudova lipsea o acțiune comună, incredintată unui singuru comandantru, pre căndu la Gravelotte și la Sadanu acăsta arma să de indată desfășurată; tunurile bubuiau dejă înainte, că infanteria sa fi potutu ajunge pre iuamici.

„Jurnalul „Militär-Wochenblatt“ ne da apoi unu resumato de forțele luptătoare și de pagubele cauzate în acele trei dile.

La Sadova prussiani erau în numar de 215,000 ómeni, pre căndu austriaci cu sacsonii comptau 220,000.

La Gravelotte, Bazaine avea 120,000 ómeni iera imperatulu Wilhelm 200,000.

La Sedan se gaseau 130,000 francesi în facia a 200,000 germani.

Prin urmăre Sadov'a este cea mai mare bătălie a secolului; la Lipsia chiaru erau 30,000 ómeni mai puținu în lini'a de bătălie.

Austriaci și sacsonii perdura la Sadova 30,000 ómeni și prussianii 10,000;

La Gravelotte, francesii 14,000 iera germanii 20,000 ómeni și la Sedanu perdele francesilor se urca la 14000, pre căndu cele a germanilor la 10,000 ómeni.

Austriaci perdura la Sadova 14% din efectivulu loru pre căndu prussiani 4%.

Francesii la Gravelotte 11% germanii 10% și la Sedanu francesii perdura 10% iera germanii 5%.

Ce-va despre organizarea notariatelor cerecuali în comitat.

Astazi în 26 Ianuarie 1873, a fostu și la noi sub presiedintia domnului pretorul Iosif Teleki

alegere notariului cerecualu pentru comunele intră-nite Buzdu, Contia, Dostatu și Sangatinu. — La acestu postu a concursu 7 indivizi — intre cari 5 magiari și 2 români. — La aceasta alegere — carea s'a seversită în comună Buzd a fostu chiamate reprezentantile din tăte 4 comune — cam la unu număr de 39 membri, — intre cari 6 magiari — 4 sasi și cei-lalți toti români; intre cesti din urma și 4 preoți.

Sosindu și dlu preoți, s'a deschisă acestu actu cu proclarea și aprobația documentelor asternute de concurrenti. Dupa o scurtă cuventare a domnului presiedinte — carele a binevoiul a descoperi reprezentantilor comunali — ca densii au voia libera — a alege pre cine voru vrea — numai respectivul sa fie în stare — a corespunde chiamării sele. Finindu cuventarea și-a alesu domnul presiedinte singura din voi'a dsele propria din medioul reprezentantilor de facia 5 membrui că barbatii de incredere — cari se fie de facia la votisare, — în persoana dlu preoții evangeliico-reformati din Sangatinu, a dlu preoții evangeliico-luteranu din Bozdu a dlu preoții gr. cat. din Buzdu, a dlu preoții gr. cat. din Drostatu și antistele comunali din Contia. — Dlu preoții gr. or. din Contia din cauza, carea mai tardiu se va descoperi — n'a aflatu de necesariu a se infișa la acestu actu de alegere. —

Dupa acăstă esindu cei-lalți reprezentanti ai comunelor diu casa afară — s'a purcesu la votisare — strigându dlu presiedinte cu numele pre căte unul în casa. — Pre cumca magiarii a statu lângă concurrentii loru — se intielege de sine — dura sasii — și au nume români a amblat prin intunericu.

Dupa seversirea votării din intăiu a cadiutu pre Michaelu Szmigelski — posessorele și membru de comitetu din Sangatinu 15 — iera pre Gombos György unu magiaru — 13 voturi — și restul voturilor s'a impartită intre cei-lalți concurrenti; — și asiă necapetându nici unu concurrent majoritatea absolută de voturi — s'a statut din partea dlu presiedinte alegere restrinsă intre ambii supr'a-citatii concurrenti.

Pentru a ne face cunoscutu și cu ambii concurrenti de mai susu debuie sa ve descriem pre această în scurtă :

Michaele Szmigelski este adeverat de origine

fulgerându o linia de lumina galbena, despre carea ne vomu convinge mai tardu cu positivitate ca se deriva dela natriu.

Asta metoda nouă de scrutatiune ne-a condus — după cum s'i prevedusemu — la descoperirea de elemente noi. Ambii profesori din Heidelberg, Bunsen și Kirchhoff, căror'a avemu să le multiamu descoperirea analizei spectrale, să celu puținu prim'a construcție de aparate spectrale practice, și introducerea acestor'a în scientia și prasa, acești doi fizici mari dicu, descoperira cu aparatele loru cele noue, Caesiulu și Rubidiulu, la cari de atunci începe se mai adaogu Thaliulu, Indiu și Iargoniulu.

Aceste rezultate splendide și admirabile, ce ni le pastră analis'a spectrală pre terenulu fizicii și a chimiei, remânu cu totul neiosennate facia de celea ce ni le pastră dens'a pro câmpulu astronomiei. — Legea lui Newton despre gravitație ne-a facut posibila se calculamu cursulu corporilor ceresci, a pamentului a planetilor și cometilor, sa desemnăm cîile loru, precum și se precalculămu poziționile loru relative în aceste cai, sa pre-calculamu flusulu și refluxulu de pre pamentu, care depinde dela aceste poziții relative, asemenea se pre-calculamu intunecimile și obiectiunile corporilor ceresci. Totu acea gravitație inse legă pre omu de pamentu, și nu-i concede sa se depareze de densulu. Cumca în jurul nostru există lumini numerate, ne incunosciute numai oscilația luminei. Lumina carea se respândește dela aceste constelații, e numai unu nuntu arepatu, care ne poate incunosciuți despre existența și calitatea loru; analis'a spectrală și-a facută acăsta lumina de scara, pre carea se suie spiritul omenscu de pe spatiu nemesuraveru bilion de bilioane de miluri, și circa constitutiunea chimica a constelațiunilor și studiu calitatele loru fizicali.

Până mai anu-tertiu unicula mediul, ce ne-a ajutat într-aceste scrutatiuni, s'u telescopul; scările primele pre aceasta cale despre stele și despre cumoli nebuloși erau sîrte neisennate, și se marginau numai la unele explicări defectuoase despre formă exterană, despre marimea și colorea loru.

FIZIORA.

Analis'a spectrale.

(Dupa Dr. H. Schellen.)

La anul 1869 în 18 Augustu, se templă în Indi'a o mare intunecime centrală de sole; acelu fenomen a naturei a trasu asupra-si mai multu cănei odata interesulu lumei intregi civilisate; a costat o multime de bani și ostenele colosali, că pentru prim'a ora să se se aplice o metoda nouă fizicală de scrutatiune, analis'a spectrală, la acele fenomene fabulose, ce insocescu de apurarea intunecimile centrali de sole, și care pâna acum fura obduse de unu velu intunecosn alu misteriului, asiă cătu chiari și poterea celor mai mari telescopie remase fără efectu fatia de densele. Tăte fenomenele spectrale apartinu unui adeverat imperiu magicu fizicalu, unei lumi pline de farmecu și pompa; apartinu unui oceanu, ale cărui unde se vîrsa preste totu universulu, apartinu dicu lumii luminei și a colorilor; de aceea nu va prisosi, déca în scurte notitie vomu desemnă analis'a spectrală.

Fisica botéza cu numele de „spectru“ acea icôna grădisoasă, amabilă, ce strălucesc în tăte colorile curcubeului, carea o capelămu, déca lasămu sa strabala lumin'a solară său a altui corp lumenatoru prin o sticla cioplita în trei unghiiuri, adeca prin o asiă numita „prisma de sticla“.

Ochiul nearmatu, vediendu lumin'a sărelui, a lunei a lampi de oleu, de petroleu său de gasu, ori vediendu lumin'a magnesiului a varului său cea electrică, nu pote face nici o distingere, fără distinge numai o nuance mică în tări'a coterei și a luminei; armandu-se înse cu o prisma de sticla, vede tipuri de colori său spectre sîrte frumose, a căroru calitate și prospectu depinde dela natur'a materiei ce emite lumin'a. Aceste tipuri de colori său spectre intru altă variéza, ca și-cărei materie ce lucește său invapaiéza, în forma de gazu, și corespunde una spectru separat.

Déca acum noi determinăm odata pentru lotu-

slavica — nascutu in Galiti'a. Inso petrecendu dela venirea sea (1852) in Transilvani'a — totu cu români, si avendu pre socia de casatoria româna a adoptatui acest'a in nationalitatea româna. Densulu mai cu séma in nici o societate româna — si unde este de a se contribui pentru ori-ce scopu netinutu român — nu lipsesc densulu, servindu in comun'a Ludo siu că notariu comunale in tempu de 15 ani — a introdusu in aceea-si comuna curatul român — limb'a nationale româna de limba oficioasa in totu felul de scripte; — densulu crescere pruncii sei in limb'a curatul român si confessiune gr. cat. precum se pote vedé acést'a apriatu la fiul seu carele este intr'a 5 clasa gimnasiala la gimnasiulu de statu din Sibiu, Szmigelski. Densulu fiindu invitatu la săntirea bisericei gr. or. din Mercorea — a contribuitu in favórea acestei biserici — din putenie'a lui in sudórea fetiei sele cástigata avere 200 fl. val. aust., — cu unu cuventu Szmigelski este unu român activu; — iéra Gombos György este unu magiaru noue de totu necunoscutu.

Acum sa revenim iéra la alegerea restrinsa.

La acést'a a capetatu Szmigelski cu numele chiaru prononciat 18, iéra nepotendu 4 români esprimá numele lui bine, cu numele „Medelski" etc., care iose dlu presedinte n'a vrutu sa le primésca, laolalta 22 voturi, bateru domnii preoti romanesci si antisili comunali mai din sila, mai ca se faca dlu pretoru pre placu au votatu toti pentru Gombos; — si asiá au castigatu Gombos 17 voturi.

— Acum indresnumu a intrebá, cui compete acestu postu de notariatu?

Vediendo dlu pretore, ca nici de cătu nu-si pote ajunge scopulu seu, a decretatu din caus'a acestoru 4 voturi falsu pronunciate — de totu in contr'a legei o a treia alegere, — inaintea cărei, esindu dlu presedinte afara, demandandu si provocându pre alegatori, că sa dea voturile pentru Gombos. Cu acésta ocasiune a datu români si anume preotii nostri, standu in fruntea poporului, ca cum conlucra acest'a — avendu ocasiune — pentru inaintarea si prosperarea viitorului nationalu, este lórte de mirare, ca cum a potutu reesf pre langa 5 alegatori de magari intre o multime de români, a-si alege pre unula de ai loru pentru acestu postu de notariatu. — In urm'a acestei alegeri a treia, in urm'a fortelor si pressiunilor intrebuintate a reesf dlu pretore, alegendumu-se

Gombos cu 21 voturi de notariu cercualu, iéra bietulu Szmigelski capetando numai 17 voturi, a jemasu pre josu.

Alegatorii lui Szmigelski a radicatu asupr'a acestei alegeri ilegale unu protestu, asternendu-lu in scrisu oficiului pretorialu, cu rogarea, ca acest'a dimpreuna ca actulu de alegere, sa se asterna prealaudatului municipiu spre aprobare si nulitate acestui'; insa dlu pretore a intrebuintat in contra lui Szmigelski alte midilóce, tramiendu pre antistele comunalu Nicolau Hociota si pre posesorele din Sangatini Mark Iosef la Ludosiu, esoperându dlu 4 inimici ai lui in daun'a lui Szmigelski unu testimoniu pre care nu-lu qualificu mai deaprope, producenda-lu pre acest'a dlu pretore pretotoru si ómenilor de frunte din acelui cercu notarialu. Ce va face dlu pretore cu acelu protestu d-sele asternutu — nu se scie — acest'a sta in poterea propria a d-sele.

Obiectele ce au mai incurzu pentru loteria bisericei din Dev'a.

(Urmare.)

108. O siapca lucrata de firu si metasa.

109. O siatula de palisandru. 110. O marca de cărti. Dn'a Catarin'a Olariu Dev'a.

111. O cutie de manusi brodata. 112. Dóue garnituri de perina de fileu. Dr'a Eufrosin'a Tipeiu. Sebesiu.

112. O siatula de parfumerii cu flacóne de cristal aurite. Dn'a contessa Iosefin'a Mocioni Karray nasc. baronesa Brudern. Pest'a.

114. Unu servitu de otelu si unu de lemn de argintu cu flacóne de cristal. Dn'a Elen'a de Varodi nasc. Mihaly de Apsai. Maramuresiu.

116. O tavita lucrata cu seminte. 117. Unu portu orologiu cu semintie. 118. Unu galbenu in natura. Dn'a Emilia Munteanu. Sebesiu.

119. Unu cosiuletui de bilete din cartonu. Dr'a Iuli'a Weiss. Dev'a.

120. Unu etui pentru pahare. Dn'a Mari'a Almasi n. Moldovanu. Dev'a.

121. O perina lucrata din lana si metasa. Dn'a Veronic'a Piposiu n. Almasi. Ilia.

oferesce chemi'a si fisic'a, pentru că se potem strepune in stare gazescă totu materiale negazóse, sub inliegându aici si matalale ce se solvescu unevoia, si apoi sa facem aeste gazuri deplinu luminatórie, noi ne vomu margini in tractul urmatoriu numai la ce e mai esentialu.

Isvórele artificiose.

de a produce caldura si lumina in gradul celu mai mare.

Arderea. A arde unu corp in genere nu insemnédia alt'a, fără a inpreună pările sale materiali cu ossigeniulu, carele, asemenea aerului atmosfericu, din care forméza un'a parte esentiala, e unu gazu strevedietiosu, fără mirosu si fără gustu. Pre in acést'a se nasce totu-déun'a caldura.

Caldur'a, carea e neaparatu de lipsa corporului nostru, avemu se o multiamintu acestui gazu, carele trecendu prein plumâni se inpreuna cu carbogenulu săngelui.

Cum-ca ossigeniulu are aplecare lórte mare de a se uni cu cele-lalte corperi ne potem convinge, déca implemu o slieci eu ossigenu, si apoi bagâmu in dens'a unu firu de drotu invapaiatu; noi vomu observá aici arderea, carea e inpreunata de lumina intensiva.

In strinsa legatura cu ossigeniulu la cele mai multe procese de ardere inpreunate cu flacara, observâmu hidrogeniulu, carele unitu cu ossigeniulu forméza apa (hydor), de unde-si trage si numele. Décă lasámu se iesa hidrogeulu din unu saen plinu de acestu gozu, si déca tienemu in calea lui o aschia aprinsa, observâmu ormai decatul că se aprinde si arde cu o flacara de o lumina putinu intensiva.

Hidrogeniulu asiá dara arde in aerulu atmosfericu, inpreunandu-se cu ossigeniulu; elu se aprinde si arde, insa numai avendu de indemná ossigeniulu seu altu gazu, carele se unesc cu densulu si forméza unu corp nou.

Celigla aroncatu in apa se aprinde si arde cu o flacara de colóre violeta.

122. Siése exempl. cărti „Poesii si prosa" de dlu Victoru Russu donate de d-lui Clusiu.

123. Unu cachet-tout de parete lucratu cu flori aplicate. Dn'a Eufrosin'a Acrente. Alb'a-Iuli'a.

124. O parechia mansieturi de sfesnice.

125. Unu portu orologiu. Dr'a Ecaterin'a Verner. Dev'a.

126. Una serviciu de porcelanu pentru siése persone. Dn'a Teres'a Ratiu. Hatiegua.

127. O tavita lucrata din lana si metasa.

128. O zaharnitia de cristal. Dn'a Lucrelia Borha n. Ratiu. Hatiegua.

129. Doi galbeni in natura. Dn'a Agnel'a Popoviciu n. Rosolu. Orastia.

130. O perina brodata. Dn'a Leontin'a Dobon. Popoviciu. Orastia.

131. O perina brodata. Dr'a Emilia Popoviciu. Orastia.

132. Dóue perine de fereste brodate. Dr'a Corneli'a Popoviciu. Orastia.

133. O corfa de parete lucrata de margele. Dr'a Mari'a Popoviciu. Orastia.

134. Unu tablou in oleiu copie de pre „satul romanescu sereciu" din galeria pr. Esterhazy pictura de d'n'a Elen'a Cimponeriu n. de Aldulénu. Pest'a.

135. Unu tablou in oleiu representandu Alsaci'a in doliu in cadru aurita picturat de Dr'a Eugenia de Aldolénu. Pest'a.

136. Unu buchetu de seminte lucratu de Dn'a Maria Bian. Mediasiu.

137. O plapoma de véra lucrata de bumbacu. Dn'a Luis'a Fagarasianu. Siercaia.

138. O icóna brodata. 139. O tavita. Dsior'a Mari'a Rosiu. Alb'a-Iuli'a.

140. Unu clopotu de prociu. 141. Unu albumu. Dn'a Cristin'a Barbu. Alb'a-Iuli'a.

142. Dóue corse lucrate din harthia. 143. O bonnola lucrata din alia si cordele. Dn'a August'a Schelegi'a. Lipova.

144. O zaharnitia de porcelanu. Dn'a Elen'a Siandor. Alb'a-Iuli'a.

145. O corsita de mergele. Dn'a An'a Paliti'a Alb'a-Iuli'a.

146. O vasa de porcelanu pentru tabacu. Dn'a Susan'a Popoviciu. Hatiegua.

147. O cutie de porcelanu. Dr'a Septimia Popoviciu. Hatiegua.

Unu altu metalu momentosu pentru analis'a spectrala, natriulu inca arde in aeru, dupa ce l'ai incalditu, insa cu o flacara de colóre galbena.

Mai mare caldura si lumina decatul natriulu produce magnesiulu dopa ce l'ai incalditu in aeru atmosfericu; densulu arde cu o lumina alba si orbitória, asiá cătua ochiulu nu-i pote suferi splendórea din apropiere.

Intensitatea luminei solare e de 524 ori mai mare decatul a magnesiului; ce atinge insa activitatea chimica, radii solari intreco pre a magnesiului numai de 5 ori. Magnesiulu jóca o rolă însemnată in analis'a spectrala, dura caldor'a ce o produce când arde nu pote fi intrebuintata pentru de a invapaiá alte corperi, de óre-ce lumina lui acopera totalu cu radie invapaiarea cestor'a. Ne vedem dura constrinsi a ne procurá o flacara cătu se pote mai neluminósa, dura atátu de ferbinte, cătu se topescă celu pucinu dintre metale pre cele mai multe. Si atare flacara ni-o oferesce chemi'a in flacar'a gazului inflamatoriu (Knall-gáz). Gazulu inflamatoriu'lu capetámu, déca impreunámu cu gazulu hidrogeniu atât'a osigenu cătu are de lipsa cel'a că se ardia (2 părți hidrogeniu, 1 parte osigeniu). Elu esplodéza cu o pocnitura spaimentatore dupa ce se aprinde, bă de molte ori farema si vasulu in carele se afla, déca e in cantitate mare. Fierbentiel'a acestui gozu e cea mai mare din totu teritoriul chemiei; dinaintea ei se topescu si corporile, care nu suferi nici o modificare la gradurile cele mai mălte de fierbintiela a cuprórelor nóstren. Ponendu in flacar'a gazului inflamatoriu unu cilindru de varu arsu, capetámu o lumina multu mai intensiva decatul a magnesiului. Acésta lumina, numita dupa inventatorulu ei si lumina varósa Dr. Monodiana, devine si mai intensiva, déca intrebuintámu in locul cilindrului de varu unu firu de magnesia, ori de circoniu; cestu din arma invapaiéza cumplito, fără că sa se strice.

Teodoru Ceantea stud. filos.

(Va urmá.)

148. Dose perine impletite de lana in colorile nationale. Dn'a Iosefin'a Stezaru. Sabiu.

149. O stufa de aur. Dn'a Emilia Nicol'a. Abrudu.

150. O siapea lucrata din lana. 151. O tatie de lampa. 152. O corofita de margele. Dr'a Eugenia Nicol'a. Abrudu.

153. O ieona brodata. Dn'a Silvia Moldovanu. Boziasiu.

154. O icôna brodata. Dr'a Iulia Moldovanu. Bosiaro.

155. Unu trageriu de clopotu lucratu cu matase, flori aplicate si perle. Dr'a Elena Moldovanu. Petrosieni.

156. O corofita brodata. 157. Unu covor de patu. Dr'a Ros'a Weber. Deva.

158. O zaharnitie. Dn'a Moldovanu n. Dor'a. Deva.

159. O carafa de cristal. 160. Unu pocato de cristal. Dr'a Ros'a Fabianu. Deva.

161. Unu acastiso. 162. O perina de ace. 163. O cutie de lemnusie. Dn'a Sof'a Holitzka. Boitia.

164. O cutie lucrata din minerale. 165. O zaharnitie de cristal. Dr'a Ana Popu. Boitia.

166. O siatula lucrata din minerale. Dsior'a Anastasi'a Moldovanu. Boitia.

168. O cutia de lemnusie lucrata din minerale. Dn'a Catarina Francu. Boitia.

169. O cutie lucrata din minerale. Dsior'a Ros'a Leonhard. Boitia.

170. Unu buchetu de flori lucratu din lana. Dsior'a Eugenia Holitzka. Boitia.

171. O perina de ace. 172. Unu anel de setru. 173. O parechie tatie de lampa. Dsior'a Nin'a Cadariu. Boitia.

174. Unu portu orologiu lucratu cu margele. Dsior'a Maria Lermanu. Boitia.

175. Unu portu orologiu. Dsior'a Maria Korhany. Boitia.

176. Unu portu orologiu. Dsior'a Nin'a Vogel. Boitia.

177. Siese tacâmuri de argintu pentru desertu. Dn'a Leontina Romanu. Pest'a.

178. O perina de ace lucrata din alia. Dsior'a Maria Weiss. Deva.

179. Unu capusonu. 180. Unu cosiuletiu lucratu cu flori aplicate. Dn'a Ioan'a Moldovanu Trestia.

181. O parechie tatie cu broderie orientala.

182. O tatie cu flori aplicate. 183. O perina de ace cu brodaria orientala. Dsior'a Ioan'a Moldovanu. Trestia.

183. Patru antimacase lucrate din bumbacu.

185. Unu etageru lucratu cu flori de piele. Dsior'a Justin'a Popovicu Barcianu. M-Vasihely.

186. Unu serviciu de cristal pentru licoru.

187. Dose filingi de porcelanu. 188. O cutie de porcelanu pentru ace. Dn'a Fir'a Fagarasius. Hatiegua.

189. O cutie de porcelanu. 190. O vasea de porcelanu. 191. O cutie pentru ace. Dn'a Maria Cornea. Hatiegua.

192. O vase de cristal pentru flori. Dn'a Ana Petroviciu. Hatiegua.

193. Unu etui pentru sugare. Dn'a Maria Baiasu. Hatiegua.

194. Dose pahare de cristal. Dn'a Maria Ceregradeniu. Hatiegua.

195. O corofita lucrata din margele. Dsior'a Lucretia Munteanu. Hatiegua.

196. O vase pentru flori. Dn'a Susan'a Ivascu. Hatiegua.

197. O vase pentru flori. Dn'a Elen'a Popp. Hatiegua.

198. O corofita de parete brodata. Dsior'a Eufrosina Cirlea. Alb'a-Iuli'a.

199. Unu anel de aur. Dn'a Maria Nicora. Deva.

200. O lampa de bronzu. Dr'a Caty Gergey. Deva.

201. Dn'a Ana Suchy. O etagera de parete. Boitia.

202. Unu portu-orologiu. 203. O corofita de bilete. Dsior'a Wilm'a Suchy. 204. Unu etui de ace. Dsior'a Laur'a Suchy. Boitia.

205. O fatia de mesa cu siese serviete.

206. Unu anel de aur cu rubinu. Dn'a Elis'a Colbasi.

207. O pareche papuci de domne. 108. O pa-

rechie papuci barbatesci brodati. 209. O parechie papuci de copii brodati. 210. O perina de ace brodata. Dr'a Popoviciu Dessianu. Aradu.

cursele lor la subscrisolu provediute cu documente de lipsa.

Palosiu 27 Februarie 1873.

In contilegere cu comitetul parochialu

Teofilu Gheorghie

Adm. pp. Intr.

(1-3)

Varietati.

* * * Pocit mai e Marginenul cu balulu! I curgu articolii din condeiu despre balu Dara alu ciorelor! da in tricatu si cu peciorulu, candu in redactorulu "T. R.", candu in acesta; cum da nu spunem, cine vrea sa scie, ceteasca in nr. 18 alu "Albine"; asemeni cu lovirel s'ar pot face, dar la ce totu comentarie! Una sta dupa dului neplatita, ca balulu sciutu a fostu alu intelligentie si nu alu barbatilor seu omenilor intelligenti si sta, pentru ca asi e scrisu in "HrZig." si asta are sa dica ceva. E bine, noi cari nu petrondemu asi adencu, pentru ca n'amu siediotu atati ani la scola, mai cugelam ca balulu in scenalu va fi pentru romani din Sabiu si giuru fia aceia intelligenti*) fia comercianti, fia industriasi, proprietari de case, etc. cum a mai fostu si de alte-dati, cu atat a mai versosu cu catu, ceea ce n'au fostu in stare sa faca romani din Sabiu pana in septamana branzei din anul Dlui 1873, aplaarea diferintelor pre cari le sciu si copiii, pote ca numai copii, — era sa se intempe acum in balu. Asia ne ducea pre noi firea neintelligento-democratica. E! acum vedem, ca amu gresit, caci n'a fostu asia, pentru ca se vede ca aci avea locu numai intelligentie, pote cea cu patenta, pre candu cei-lalti moritori fura noblementu ignoranti si invitati candu nu mai poteau veni. De sigur ca planarea diferintelor copilaresca nu sufera ceva — cari asia cugelam ca acum suntu planate de balu! — Pentru ca respectivulu sa fia incredintiatu ca ne-amu zidit de sapienta lui de o parte, iera de alta parte ca sa nu fia cioroboru pe unu toporu, i mai reflectam si aceste cu adausu, ca preste copilariele sele cele-lalte, compatimundo tempulu celu indelungata si scumpu platit la scola din sudorea poporului, at figura docet: pentru inmultirea felcarilor si copilarilor — treceam la ordinea dilei.

*) Aru fi bine sa cugelam mai seriosu asupra intrebuintarii acestui cuventu, pentru ca toti omenii suntu intelligenti; negatiunea intelligentei la unele exceptiuni omenesci este o nenorocire; noi inse nu avem cuvantu ca pre toti omenii cari nu au terminat vre-o facultate sa-i punem inter nenorociti.

Concursu.

Pentru vedovita parochia Retistoru in protopresbiteratulu gr. or. alu Palosului se scrie prin acela concursu pana la 11 Apriliu a. o.

Parochia numita consta din 130 familie, cu 900 susflete; emolumentele anuali suntu: cas'a parochiala cu cladirile economice necesarie; 7 jugere portiune canonica aratura si senatii; dela fia-care familia cate o ferdela grau; si stol'a obicinuita.

Doritorii de a ocupar acesta parochia, au se documenteze, ca pre langa absolvirea teologiei in institutulu gr. or. au absolvatu si 4 clase gimnasiali. Concursele instruite in intilesulu statutului organicu se voru ascerne subscrisulu pana la terminulu prespitu.

Palosiu 27 Februarie 1873.

In contilegere cu comitetul parochialu

Teofilu Gheorghie

Adm. ppescu Intruc.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Malencravu matra si filia Feltia protopresbiteratulu gr. or. alu Palosului se scrie concursu pana in 11 Apriliu a. c.

Emolumentele anuale suntu: casa parochiala de petra cu doare incaperi si cladirile economice necesarie, cu gradina de pomi si legumi, din matra dela 75 de familie cate 1 ferdela ardelena cucoruzu sfermitu si dela 36 de familie, si cate 4 cupe ovesu.

11 Jugere 367□ portiune canonica, aratura si senatii.

Stol'a obicinuita dela 375 susflete din matra si dela 167 susflete din filia.

Dela teneretu cate 1 di de lucru (claca).

Lemne de focu trebuinciose.

Doritorii de a ocupar acesta parochia vor avea in intilesulu Statutului Organicu sa-si asterna con-

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. romane din Harau clas'a a III protopresbiteratulu Joagiului I se deschide concursu pana 11 Aprilie a. v.

Emolumentele suntu: cuartiru naturalu ca doare gradini de legumi, 1/2 jugeru pamantu aratoriu, stol'a usuata, si dela 90 familie cate o ferdela mare de cucuruzu sfermitu, care totu computate in bani, dau unu venit anualu de 260 fl. v. a.

Cei ce voiesc a concurge, au se substerna subscrisulu petitionile loru, instruite in sensulu Stat. Org pana la numitulu terminu.

Hondolu 1 Martiu 1873.

In contilegere cu comitetul parochialu

Basilio Piposiu

Protopr.

(1-3)

Oleu de Matrice

său in contr'a matricci (recelei).

Subscrisulu aduce la cunoisintia O. P., cumca oleul amintit u avendu pana acum'a sucesulu celu mai eminentu, si ne mai auditu, fia matricia (racionala) catu de invecita, efectulu e sigura; una stieala de 1 lotu din preuna cu instructiunea costa 1 fl. v. a. comandele se facu la subscrisulu in Bala siu.

3-3

B. Fulop.

Concredeti-ve celoru adevereite de bune!

Medicamente esamineate chemice prin judecatoria, in anul 1868 in Viena si recunoscute de eseciente prin marturii si atestate numerose.

Balsamul-preservativu contr'a cărcelilor, midicocul celu mai cu efectu contra nemistuirei, slabiciunei de stomachu, cărcelilor in stomachu, epilepsiei, durerilor de colica si frigurilor gastrige (periodice).

Pretiulu unei botelce intregi dimpreuna cu povatiuirea de intrebuintare 1 fl. 50 cr., unei butelce de jumetate 80 cr.

Siropu de plante de muschiu preparat de Dr. Miller.

Suprinditoriu in efectulu seu contra catarul de peptu, tussei, regusierei, mucosirei (negma), catarului de catlegiu si nodo, scupirei de sange si contra tuberculosei incepatorie de plumant.

Afara de acestea siropulu acesta sa intrebuintiatu cu succesu bunu contra tussei cu gafaire si tussei inadusotore a copilarilor, si opriala de pele, din care causa acestu siropu la tienu multe familie totu-deuna in resvera. — In tigalitie originale pentru adulti si copii dela 4—5 ani.

Pretiulu unei tigalitie dimpreuna cu povatiuirea de intrebuintare 50 cr.

In Sabiu se poate capata adeveratu numai la Michael Sill, comerciant de specerie, de asemenea in Barotula M. Lebitzky, farmacistu; Bistritia la F. Kelp; in Blasieu la C. Schiessl, farmacistu; in Orastie la C. Reckerd, farmacistu; in Miercurea la F. Leicht; in Deesiu la I. Kremer; in Fagarasius la I. v. Steinburg, farmacistu; in Georgiu Ditrui la I. Szathmary, farmacistu; in G.-Szt-Nicolae la F. Fröhlich, farmacistu; in Hossu-faleu la F. Jekelius, farmacistu; in Alb'a-Iuli'a la C. Boos; in Kezdi-Osiorhei la F. Lukats; in Clusiu la C. H. Binder, farmacistu; in Kovasna (Alovatu) la Mehlich et Imre; in Brasov la F. Ikelius, Ed. Kugler si Gr. Sav'a, toti farmacisti; I. Dusioiu, I. G. Galz, comersanti de specerie; in Muresiu Osiorhei la M. Bucher; in Mediaș la A. Hienz, farmacistu; in Aiudu-Mare la F. Horvath; in Seghisiu la I. B. Teutsch, comersante; in S-St.-Georgiu la Schutag et Comp. in Reginulu sasesti la S. Dietrich; in Temisiora la C. Kessely. (2-3)